

"Avem o comunicare foarte bună cu
institutiile de cultură din Timișoara"

Interviu cu președinta Comunității Evreilor din Timișoara, LUCIANA FRIEDMANN

Cu ocazia recenteii întâlniri a timișorenilor, ce a avut loc la sfârșitul lunii mai la Haifa, am profitat de prezența dnei. Luciana Friedmann, președinta Comunității din Timișoara pentru a-i lua un scurt interviu. Doamna Luciana Friedmann este cea mai tânără președinte de comunitate și una din puținele femei în această funcție. Este absolventă a Facultății de Litere, Istorie și Filozofie, secția Jurnalistică Franceză a Universității de Vest din Timișoara, are un masterat în Sociologie Politică și este doctorantă în litere. Totodată este membră a redacției "Realitatea Evreiască" și a publicat niște volume de versuri. A fost aleasă președintă a comunității în martie 2010.

Ivan Lungu : Cred că sunteți printre cei mai tineri președinți de comunitate din România. Influențează acest lucru cu ceva activitatea dumneavoastră? De asemenea, faptul că sunteți femeie?

Luciana Friedmann : În primul rând trebuie să vă precizez faptul că, în urma alegerilor din urmă cu un an, a fost ales un comitet care cuprinde șase tineri dintr-un număr de zece membri. Cei care au venit la vot aparțin, însă, în primul rând "vârstei de aur". Acest fapt arată colaborarea extraordinară care există la Timișoara între membrii diverselor generații. Cred că este un lucru mai puțin comun, care trebuie subliniat! Acum putem spune că putem acorda o atenție asemănătoare reprezentanților tuturor generațiilor ... nimeni nu cred că se simte marginalizat. Este, practic, esența muncii noastre, iar cei tineri au văzut că se poate, că au șansa de a fi ascultați și luați în serios. În ceea ce privește "identitatea de gen", aici cred că ar trebui să se pronunțe ceilalți. Am convingerea, însă, că este important ceea ce facem.

I. L. : Este știut că Comunitatea din Timișoara este una din cele mai importante din vestul țării. Este cumva și cea mai mare?

L. F. : Comunitatea din Timișoara este, cu siguranță, în primele trei din țară. Numărul membrilor noștri este de 600, dar sunt convinsă că mai există destul de mulți timișoreni care au o anumită ascendență evreiască, pe care încercăm să îi atragem către comunitate. Pentru viața acestei comunități este foarte important să existe mereu un suflu nou, să existe programe interesante și moderne, care să conlucreze (și să învingă!) ceea ce este în oferta culturală a unui oraș cosmopolit așa cum este Timișoara.

I. L. : Care sunt relațiile cu celelalte comunități, acolo unde mai există?

Comunitatea din Timișoara se ocupă cumva și de puținii evrei din alte localități bănățene? (Cum ar fi, de ex., din Caransebeș - locul meu de baștină?)

L. F. : Avem relații foarte bune cu cei din regiune, dar și cu restul comunităților, în general. Programele inițiate cu suportul *Joint* și al Federației, în special prin JCC (Jewish

Comunity Center = Centrul Comunitar Evreiesc - n.m.), facilitează întâlnirea în tabere, Shabatnuri, seminarii ale reprezentanților diferitelor orașe. Dacă mai de mult existau programe doar pentru cei tineri, acum există pentru toți ... Pensionarii timișoreni participă, de exemplu, la Cristian și la Eforie Nord la programe unde vin prieteni din toată țara. La fel se întâmplă cu cei mici, cu tinerii, cu adulții și cu familiile cu copii mici. Despre obști ca cea din Caransebeș, sunt locuri în care mai sunt doar câțiva evrei, dintre ei unii primind asistență medicală și socială. Este foarte important pentru noi ca ei să știe ce se întâmplă în lumea evreiască, să fie în contact cu cei din marile comunități.

I. L. : V-aș ruga să împărtășiți cititorilor noștri câte ceva din activitățile Comunității din Timișoara și mai ales care este situația tineretului evreu astăzi în Timișoara?

L. F. : Comunitatea evreilor din Timișoara este una foarte activă, în special de când există la noi JCC - Centrul Comunitar Evreiesc. Avem programe în fiecare zi - uneori și două care se suprapun, noroc că avem suficient spațiu ... Cu ajutorul FCER (Federația Comunităților Evreiești din România - n.m.) și a Joint - respectiv a președintelui dr. Aurel Vainer și a Directorului Joint România, Israel Sabag - care ne sunt alături cu toată dăruirea, am amenajat un loc ideal pentru activități pentru toate grupele de vârstă. Au loc cursuri de ebraică, de calculatoare pentru cei ce aparțin "vârstei de aur", dansuri israeliene și orientale, seri de film, programul pentru copii "Olam ieladim", cor, întâlniri ale celor ce aparțin vârstei medii și vârstei a treia. În fiecare vineri seara avem Kabbalat Shabat, la care participă 60-70 de persoane, care vin ca într-o casă ce le aparține și aceasta este cea mai mare bucurie a noastră. Am avut numeroase concerte, spectacole, conferințe, un "bazar al amintirilor" cu fotografiile vechi ale celor ce vin la programe, concursuri ... Este un lucru extraordinar că vedem că oamenii vin cu plăcere, se implică adesea în organizare și acest lucru este esențial pentru continuitatea noastră. Sărbătorile sunt celebrate la Sinagogă, dar și în sediul comunității prin programe pregătite adesea chiar de tineri. Avem o comunicare foarte bună și cu instituții de cultură și învățământ din Timișoara.

La Timișoara sunt doi oficanți de cult - *domnii Andrei Ghidali și Solomon Rosenblum* - care duc mai departe viața religioasă, în compania celor care vin constant la Sinagogă. De asemenea funcționează un "Centru de Zi" pentru pensionarii noștri, sub conducerea doamnei Verona Botiș. Pentru noi este foarte important ajutorul pe care îl acordăm celor vârstnici sau în nevoie, ajutor care se concretizează într-un mic sprijin material, ajutor gospodăresc, medical, mâncare Kasher care li se aduce la domiciliu.

I. L. : Știu că în afara funcției de președintă a Comunității din Timișoara, sunteți și redactoare la revista "Realitatea Evreiască". Cum reușiți să împăcați cele două activități?

L. F. : Cele două activități sunt complementare! Lucrez la "Realitatea Evreiască" de aproape 10 ani și am cunoscut aproape toate comunitățile din țară. Am cunoscut oameni foarte interesanți, care au contribuit deopotrivă la cultura evreiască și la cultura română. Cred că cele două se îmbină fericit și experiența din jurnalistică îmi este foarte folositoare în momentul de față.

I. L. : Care sunt limitele omului Luciana Friedmann ?

L. F. : Eu cred că limitele noastre sunt date de Dumnezeu și noi putem face orice până acolo unde ne permite El! În rest, cred că atâta timp cât există evrei în România, trebuie să ne folosim toată forța și imaginația să le oferim o comunitate în care să se simtă acasă, care să îi sprijine, care să le fie acel cămin evreiesc pe care unii nu îl mai au acasă.

I. L. : În încheiere, v-aș ruga să ne vorbiți puțin despre istoria Comunității din Timișoara.

L. F. : Comunitatea Evreilor din Timișoara a contribuit în mod esențial la construirea și dezvoltarea acestui oraș, pe care îl considerăm primitiv și plăcut, atât pentru locuitorii săi, cât și pentru vizitatori. Personalități ale comunității au avut un aport la arhitectura, medicina, industria, învățământul, practicarea dreptului din acest oraș și în multe alte domenii. Au fost rabini importanți ca Openheimer, familia Rabinilor Shuk, Drexler, Singer, etc. Am avut cărturari în adevăratul sens al cuvântului, dintre care vă amintesc doar doi plecați recent, profesorul Oscar Schwartz z.l. și scriitorul Anavi Adam z.l. Figura luminoasă, care și astăzi este un simbol și o mândrie pentru comunitatea noastră, este Prim Rabinul dr. Ernest Neumann z.l. O personalitate îndrăgită de oameni de diverse culte, onorată de autorități, a rămas un model de demnitate și puternică personalitate pentru locuitorii orașului de pe Bega și nu doar pentru ei. Tocmai din această cauză, sala festivă recent inaugurată îi poartă numele - nici nu se putea altfel!

I. L. : Vă mulțumesc foarte mult pentru acest interviu amplu și foarte instructiv pentru cititorii noștri și permiteți-mi să vă urez mult, mult succes în toate activitățile dumneavoastră.

Ivan Lungu